

KOMITETY BADAWCZE



Materiał został przygotowany w ramach projektu "Ministerstwa Uczące Sie".
Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską, ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

1 Opis praktyki

Charakterystyczny dla Szwecji model pozyskiwania wiedzy ze źródeł zewnętrznych to tzw. komitety badawcze powoływane do szczegółowego przeanalizowania konkretnego problemu wymagającego interwencji legislacyjnej oraz przedstawienia propozycji rozwiązań.

Model komitetów badawczych w praktyce istotnie przyczynia się do podniesienia jakości tworzonych regulacji. Jako kluczowe czynniki dla ich sukcesu wymienia się znaczną niezależność, odpowiednie finansowanie ich działalności oraz kompozycję komitetów. Istotą komitetów badawczych jest bowiem połączenie różnych punktów widzenia. Stąd, w składzie komitetów zazwyczaj znajdują się przedstawiciele trzech grup:

- (a) **szczebel polityczny** – przedstawiciele pionu politycznego ministerstw (minister, sekretarze stanu, doradcy polityczni);
- (b) **urzędnicy ministerialni** – przedstawiciele wydziałów merytorycznych ministerstw;
- (c) **eksperti zewnętrzni** – przedstawiciele środowisk naukowych, uznani eksperci w dziedzinie objętej badaniem komitetu.

Komitety pracują na podstawie mandatu (*terms of reference*) udzielonego przez rząd, który określa przede wszystkim: (i) obszar polityki publicznej objęty zainteresowaniem komitetu; (ii) konkretne problemy, których rozwiązaniem ma się zająć komitet; oraz (iii) termin zakończenia prac komitetu. Wynikiem pracy komitetu jest raport opisujący konkretne problemy zidentyfikowane przez komitet oraz przedstawiający propozycję jego rozwiązania, szczególnie poprzez interwencję legislacyjną. Raporty szwedzkich komitetów badawczych stanowią z reguły punkt wyjścia do zmian prawnych.

2 Powiązanie praktyki z MUS (mechanizmem uczenia się)

Praktyka odnosi się głównie do pola Procedur i zwyczajów funkcjonowania ministerstw i rządu jako całości. Wpływa na wszystkie elementy procesu uczenia, w szczególności jednak kształtuje Wiedzę strategiczną i pozwala odbierać Impulsy spoza administracji.

3 Poziom organizacyjny, na którym wdrażana jest praktyka

Praktyka docelowo ma charakter systemowy, jednakże może zostać wdrożona na poziomie departamentu i konkretnego procesu legislacyjnego koordynowanego przez ten departament.

4 Zalety i ograniczenia praktyki

Praktyka funkcjonowania komitetów badawczych jest uznawany za jedno z najskuteczniejszych w skali całego świata narzędzi tworzenia polityk publicznych. Powszechnie podkreśla się nie tylko wysoką jakość raportów tworzonych przez komitety, ale także ich skuteczność mierzoną treścią uchwalanego prawa, które w dużej części odwzorowuje rekomendacje komitetów. W tym drugim aspekcie pojawia się bariera i ryzyko natury politycznej związane z brakiem możliwości wpływania na pełne wykorzystanie dorobku komitetów w procesie legislacyjnym.

Cytując ten materiał prosimy podawać następujące źródło: Sześciło D. (2012) "Doświadczenia administracji szwedzkiej" w: Mazur S., Płoszaj A. (red.) *Wspieranie mechanizmu uczenia się w organizacjach publicznych. Doświadczenia międzynarodowe*, Warszawa: Scholar

Źródła

Wywiady MUS – Sztokholm 2011

Załączniki

brak